

แบบเขียนหลักสูตรต่อเนื่อง
หลักสูตรอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษจำนวน 6 ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเวียงชัย

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ ที่มั่นคง โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพ ทัวถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และสามารถชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับสากล ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ ประชาชนและประเทศชาติ.

มนุษย์และสัตว์ต่าง ๆ ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ถ้าขาดพืช เมื่อปราศจากพืช สัตว์ต่าง ๆ รวมทั้งมนุษย์ก็จะตายไปด้วย ซึ่งแตกต่างจากพืชที่สร้างอาหารเองได้ สัตว์และคนไม่สามารถสร้างอาหารเองได้ดังนั้น จำเป็นต้องอาศัยพืชเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ เราได้อาศัยพืชระดับโลกให้สวยงาม นอกจากนี้มีผักผลไม้ช่วยสร้างรสชาติให้อาหาร มีธัญพืชช่วยให้แบ่งและคาร์โบไฮเดรตแก่มนุษย์และสัตว์ต่าง ๆ พืชให้ชีวิตไม่เพียงแก่คนและสัตว์เท่านั้น พืชยังให้ชีวิตแก่สภาพแวดล้อมต่าง ๆ รวมทั้งแมลง จุลินทรีย์ด้วย ทำให้ความเจริญแผ่ไปย้งส่วนต่าง ๆ ของโลก พืชจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้สิ่งที่มีชีวิตดำรงชีวิตอยู่ได้

ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน อาชีพการเกษตรโดยเฉพาะการผลิตพืชมีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง ประเทศใดที่มีสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่เหมาะสมต่อการเกษตรจะได้เปรียบเพราะสามารถที่จะผลิตอาหารสำหรับเลี้ยงพลเมือง และส่งเป็นสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้ ซึ่งสัมพันธ์กับความจำเป็นที่จะต้องดูแลสุขภาพของตนเองและช่วยดูแลสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถเป็นอาชีพได้ โดยมีความสำคัญ ดังนี้

1. การปลูกผักปลอดสารพิษ ก่อให้เกิดรายได้ต่อเกษตรกรและครอบครัว
2. การปลูกผักปลอดสารพิษทำให้มีรายได้จากการส่งสินค้าออกมากขึ้น
3. การปลูกผักปลอดสารพิษให้เกิดการสร้างงานในท้องถิ่น

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพ ภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

2. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทัวถึงและเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และเป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

4. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอาชีพส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ ในการปลูกผักปลอดสารพิษเป็นอาชีพได้ อย่างมีคุณธรรม

เป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

เรียนรู้ และฝึกทักษะ จำนวน 6 ชั่วโมง

ทฤษฎี 3 ชั่วโมง

ปฏิบัติ 3 ชั่วโมง

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการปลูกผักปลอดสารพิษ

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ	1.1 บอกความสำคัญของการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ 1.2 บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ ได้แก่ ทุน การตลาด แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ ทำเลที่ตั้ง บรรจุหีบห่อ และขนส่ง 1.3 แหล่งเรียนรู้ 1.4 บอกทิศทางการประกอบอาชีพจำหน่ายผักปลอดสารพิษ	1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ 1.2.1 ทุน 1.2.2 ความต้องการของตลาด 1.2.3 การใช้แรงงาน 1.2.4 การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ 1.2.5 การเลือกทำเลที่ตั้ง 1.2.6 การบรรจุหีบห่อ 1.2.7 การขนส่ง 1.2.8 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ 1.3 แหล่งเรียนรู้ 1.4 ทิศทางการประกอบอาชีพจำหน่ายผักปลอดสารพิษ	1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน ประเทศและโลก เพื่อนำข้อมูลมาคิด วิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน 1.2 วิเคราะห์อาชีพที่คิดว่าจะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่าง ๆ และสอดคล้องกับศักยภาพของตนเองและชุมชน 1.3 ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก 1.4 ครู ผู้เรียน และภูมิปัญญา ร่วมกันอภิปรายทิศทาง ความก้าวหน้าและพัฒนาอาชีพการประกอบอาชีพปลูกผักปลอดสารพิษในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้าง เจ้าของกิจการ ร่วมทุน พ่อค้าคนกลางแปรรูปผลิตภัณฑ์ ฯลฯ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ความคุ้มค่า และความต้องการของตลาด	1 ชั่วโมง	1 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2. ทักษะการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ	2.1 เตรียมการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ ได้แก่ สถานที่/พื้นที่ องค์ประกอบของพืช วัสดุอุปกรณ์ และ ความรู้ที่เกี่ยวข้องได้ 2.2 สามารถปลูกผักปลอดสารพิษได้ 2.3 สามารถดูแลรักษาและจำหน่ายได้	2.1 ขั้นตอนเตรียมการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ 2.1.1 สถานที่ / พื้นที่ 2.1.2 องค์ประกอบส่วนต่าง ๆ ของพืช 2.1.3 วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ 2.1.4 ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ 2.2 ขั้นตอนการปลูกผักปลอดสารพิษ 2.2.1 การปลูกผักปลอดสารพิษ - การเพาะเมล็ด 2.2.2 การปลูกผักปลอดสารพิษ 1) ในโรงเรือน 2) นอกโรงเรือน 2.3 ขั้นตอนการปฏิบัติดูแลรักษาการปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อจำหน่าย	2.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารเกี่ยวกับปลูกผักปลอดสารพิษ 2.2 อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2.3 จัดผู้เรียนไปศึกษาดูงานในแหล่งเรียนรู้ชุมชน พร้อมจดบันทึก 2.4 จัดทำแผนการฝึกทักษะการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ 2.5 ดำเนินการเรียนรู้และฝึกทักษะตามหลักสูตร 2.6 จดบันทึกผลการเรียนรู้ 2.7 ดำเนินการวัดและประเมินผลตามที่หลักสูตรกำหนด 2.8 ดำเนินการเรียนรู้และฝึกทักษะตามหลักสูตร	1 ชั่วโมง	1 ชั่วโมง
3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ	3.1 สามารถบริหารจัดการการขยายผักปลอดสารพิษได้ - ควบคุมคุณภาพ - ลดต้นทุน - แผนการผลิต 3.2 สามารถจัดการการตลาดในการปลูกผักปลอดสารพิษได้ - ทำฐานข้อมูล	3.1 การบริหารจัดการการขยายผักปลอดสารพิษ 3.1.1 การจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพการปลูกผักปลอดสารพิษ 3.1.2 การลดต้นทุนในการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ 3.1.3 การวางแผนการผลิต 3.2 การจัดการการตลาดในการปลูกผักปลอดสารพิษ 3.2.1 การจัดทำฐานข้อมูลลูกค้า 3.2.2 การประชาสัมพันธ์ 3.2.3 การกระจายผลผลิต	3.1 การบริหารจัดการการผลิต จัดให้ผู้เรียน 3.1.1 สำรวจและศึกษาแหล่ง วัสดุ อุปกรณ์ และการใช้ประโยชน์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และทุนต่าง ๆ 3.1.2 การกำหนดและการควบคุมคุณภาพผลผลิตที่ต้องการ 3.1.3 ศึกษาการลดต้นทุนการผลิต แต่คุณภาพคงเดิม	30 นาที	30 นาที

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	- ประชาสัมพันธ์ - กระจายการผลิต - วางแผนการตลาด 3.3 สามารถจัดการความเสี่ยงได้ 3.4 สามารถวางแผนการดำเนินงานได้	3.2.4 การวางแผนการตลาด 3.3 การจัดการความเสี่ยง 3.3.1 การวิเคราะห์ศักยภาพ และการจัดการความเสี่ยงกับผล การดำเนินงาน 1) ประเภของการปลูกผักปลอดสารพิษ 2) ค่าใช้จ่ายในการปลูกผักปลอดสารพิษ 3) ผลกำไรที่จากการปลูกผักปลอดสารพิษ 4) คู่แข่งขัน 3.3.2 การวางแผนการจัดการความเสี่ยง 3.4 การวางแผนการดำเนินงาน แบบ ตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart)	3.1.4 ศึกษา วิเคราะห์ ปัจจัย ความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและมี แนวทางในการจัดการความเสี่ยง 3.2 การบริหารจัดการตลาด จัดให้ ผู้เรียน 3.2.1 ศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของ ตลาดในชุมชน ประเทศและโลก 3.2.2 กำหนดทิศทาง เป้าหมาย กลยุทธ์ และแผนการ จัดการตลาด 3.2.3 ดำเนินการตาม กระบวนการจัดการตลาด เช่น การ คิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคา ขาย การส่งเสริมการขาย การ กระจายสินค้า 3.3 การจัดการความเสี่ยง จัดให้ ผู้เรียนศึกษา 3.3.1 ให้ผู้เรียนศึกษาเอกสาร เรื่องการจัดการความเสี่ยง 3.3.2 ฝึกการวิเคราะห์การ จัดการความเสี่ยง พร้อมการวางแผนการจัดการความเสี่ยง 3.4 การวางแผนการดำเนินงาน 3.4.1 ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง การวางแผนการดำเนินงานในแบบ		

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			ตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart)		
4. โครงการประกอบอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ	4.1 บอกความสำคัญของโครงการอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษได้ 4.2 บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษได้ 4.3 บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษได้ 4.4 อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษได้ 4.5 อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ 4.6 เขียนโครงการใน	4.1 ความสำคัญของโครงการอาชีพการขยายผักปลอดสารพิษ 4.2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพการขยายผักปลอดสารพิษ 4.3 องค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบของอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ 4.4 การเขียนโครงการอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ 4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพปลูกผักปลอดสารพิษ	1. จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ 2. จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปรายเพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง 3. จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ 4. กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ 5. จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพ ให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง	30 นาที	30 นาที

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	แต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้ 4.7 ตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ		6. กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป		

สื่อการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

หมายเหตุ สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม